

**HRVATSKI SABOR
KLUB ZASTUPNIKA
HRVATSKE STRANKE UMIROVLJENIKA**

Trg sv. Marka 7

10000 Zagreb

Tel: 45 69 616 Fax: 63 03 769

E-pošta: klubhsu@sabor.hr

Zagreb, 24. srpnja 2007.

PREDSJEDNIK HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o minimalnoj plaći

Na temelju članka 84. Ustava Republike Hrvatske i članaka 128. i 129. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Klub zastupnika HSU-a podnosi Prijedlog zakona o minimalnoj plaći.

Sukladno odredbi članka 135. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, u postupku donošenja Zakona na sjednici Hrvatskoga sabora i sjednicama njegovih radnih tijela sva potrebna obrazloženja o podnesenom Prijedlogu zakona davat će zastupnici Silvano Hrelja, Dragutin Pukleš i Stjepan Kozina.

Predsjednik Kluba

Silvano Hrelja

PRIJEDLOG ZAKONA O MINIMALNOJ PLAĆI

Zagreb, srpanj 2007

PRIJEDLOG ZAKONA O MINIMALNOJ PLAĆI

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE OVOG ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona temelji se na odredbama članka 2. stavka 4., članka 55. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine", br. 41/01- pročišćeni tekst), prema kojem svaki zaposleni ima pravo na zaradu kojom može osigurati sebi i obitelji slobodan i dostojan život, te članka 56. kojim se propisuje da se pravo zaposlenih i članova njihovih obitelji na socijalnu sigurnost i socijalno osiguranje uređuje se zakonom i kolektivnim ugovorom.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJI ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

U mnogim međunarodnim sporazumima, kao što su Europska socijalna povelja iz 1961. godine, EU Povelja o temeljnim socijalnim pravima radnika iz 1989. godine, Konvencije Međunarodne organizacije rada broj 26. o izradi mehanizama za utvrđivanje minimalne plaće iz 1928. godine i broj 131. o utvrđivanju minimalne plaće iz 1970. godine (koje RH nije ratificirala), definiran je pojam tzv. pravedne plaće "*fair wage*", kao temeljeno socijalno pravo radnika. Minimalna plaća bi radniku trebala osigurati odgovarajući životni standard, adekvatnu socijalnu sigurnost, te adekvatnu naknadu za njegov rad, jer je plaća za većinu radnika jedini izvor prihoda koji u bitnome određuje njegov životni standard.

Iskustvo mnogih zemalja, koje su regulirale pitanje minimalne plaće, pokazalo je da je institut minimalne plaće dobar instrument u borbi protiv siromaštva i smanjenja diskriminacije u odnosu na plaće po osnovi spola i etničke pripadnosti. Sve veći rast nisko plaćenih sektora te pojava "dumpinga" u plaćama razlozi su iz kojih su mnoge države u svijetu pribjegle reguliranju instituta minimalne plaće, bilo kroz zakon ili kroz kolektivne ugovore.

U Republici Hrvatskoj, za razliku od većine zemalja Europske unije, zakonom nije uređeno pitanje minimalne plaće. Štoviše, naše zakonodavstvo, kao ni kolektivni ugovori ne poznaju takav pojam, već se u praksi koristi pojam najniže plaće.

Međutim, *Kolektivnim ugovorom o visini najniže plaće* ("Narodne novine", broj 37/98), kojeg su dana 6. ožujka 1998. godine na neodređeno vrijeme zaključili Vlada Republike Hrvatske i Udruga poslodavaca obrtnika, malih i srednjih poduzetnika, štedno kreditnih zadruga i stranih predstavništava Hrvatske, kao poslodavci i Savez samostalnih sindikata Hrvatske i Matica hrvatskih sindikata javnih službi utvrđena je visina najniže plaće na način da visina najniže plaće (bruto) ne može biti niža od najniže osnovice za obračunavanje i plaćanje doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje utvrđene posebnim propisima.

Najniža mjesečna osnovica za obračun doprinosa utvrđena je Zakonom o doprinosima za obvezna osiguranja ("Narodne novine", broj 147/02) i jednaka je umnošku prosječne plaće i koeficijenta 0,35. **Prosječna plaća** je prosječan iznos mjesečne plaće isplaćene po jednom zaposlenom kod pravnih osoba u Republici

Hrvatskoj u razdoblju siječanj – kolovoz tekuće godine koji objavljuje Državni zavod za statistiku, a sastoji se od iznosa doprinosa iz osnovice, poreza i prireza porezu na dohodak i iznosa koji se isplaćuje radniku i služi za utvrđivanje mjesečne osnovice, najniže mjesečne osnovice te najviše mjesečne i najviše godišnje osnovice za obračunavanje doprinosa u kalendarskoj godini koja slijedi iza godine na koju se prosječna plaća odnosi.

Temeljem *Odluke ministra rada i socijalne skrbi o proširenju Kolektivnog ugovora o visini najniže plaće iz 1998. godine* ("Narodne novine", broj 37/98), primjena tog Kolektivnog ugovora proširena je na sve poslodavce i zaposlene u Republici Hrvatskoj, te su se slijedom te Odluke svi poslodavci u Republici Hrvatskoj dužni pridržavati odredbi o visini najniže plaće, koja se u praksi poistovjećuje sa minimalnom plaćom. Sukladno *Naredbi ministra financija o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2007. godinu* ("Narodne novine", broj 126/2006) opća najniža mjesečna osnovica za obračun doprinosa danas iznosi 2.298,00 kuna bruto, što iznosi prosječnih 33% udjela najniže plaće u prosječnoj plaći ili 296 eura. Time Hrvatska spada u grupu zemalja s najnižim iznosom najniže/minimalne plaće.

Uz najnižu plaću uređenu *Kolektivnim ugovorom o visini najniže plaće*, kolektivnim ugovorima na razini grana i djelatnosti utvrđuje se visina najniže osnovne plaće, koja se određuje za poslove najniže složenosti, a koja je dalje osnovica za utvrđivanje osnovne plaće pojedinih radnika. Slijedom odredbi kolektivnih ugovora osnovna plaća radnika određuje se na način da se utvrđena osnovica množi pripadajućim koeficijentom složenosti, te se na tako utvrđeni iznos računaju dodaci na plaću po različitim osnovama (staž, uvjeti rada, noćni rad i dr.).

Činjenica je dakle da se najniža plaća u Hrvatskoj utvrđuje na decentralizirani način, odnosno kroz kolektivne ugovore na razini grane/djelatnosti ili na razini trgovačkog društva. Ako se uzme u obzir podatak da se na oko 40% radnika u Hrvatskoj primjenjuju kolektivni ugovori, može se lako zaključiti da danas u Hrvatskoj postoji veliki broj radnika, prvenstveno se radi o radnicima zaposlenima kod "malih poslodavaca", kojima, kroz odredbe kolektivnih ugovora, nije zajamčena minimalna/najniža plaća, odnosno ona plaća koja bi radniku i njegovoj obitelji omogućavala dostojan život, već su ti poslodavci dužni primjenjivati odredbe Kolektivnog ugovora o visini najniže plaće, a koja ne može biti niža najniže osnovice za obračunavanje i plaćanje doprinosa (2.298,00 kuna bruto). Uvjeti rada i materijalna prava, pa tako i plaća radnika u privatnom sektoru najčešće se uređuju ugovorom o radu, pa su time radnici u slabijoj pregovaračkoj poziciji i pristaju na minimalne iznose plaća, dok im se ostatak isplaćuje "na ruke". Međutim, valja naglasiti da su mehanizmi nadzora i provedbe odredbi proširenog Kolektivnog ugovora o visini najniže plaće neodgovarajući, te stoga veliki broj poslodavaca isplaćuje plaće i niže od Kolektivnim ugovorom utvrđene visine najniže plaće.

Iako bi se moglo reći da je "pokrivenost" radnika kolektivnim ugovorima u Hrvatskoj zadovoljavajuća, i da bi se stoga uređenje pitanja minimalne plaće trebalo prepustiti kolektivnom pregovaranju, činjenica je da su posljedice tranzicije, koje se očituju u velikom gubitku radnih mjesta, visokoj stopi nezaposlenosti, liberalizaciji i deregulaciji radnog zakonodavstva, padu broja članstva u sindikatu, pojavi atipičnih oblika rada, i neravnomjernoj raspodjeli moći između rada i kapitala, utjecale na otežano utvrđivanje dostojnih uvjeta rada kroz kolektivne ugovore u posljednjih nekoliko godina, pa se stoga nameće nužnost zakonskog reguliranja minimalne plaće, kao što je to slučaj i u 20 država članica EU-a.

Gotovo u svim državama članicama Europske unije utvrđuje se minimalna plaća ili kroz odredbe zakona ili kolektivnim ugovorima. U dvadeset, od ukupno 27 država članica pitanje minimalne plaće uređeno je zakonom, dok je minimalna plaća uređena kolektivnim ugovorima u onim državama EU-a koje karakterizira visoka "pokrivenost" radnika kolektivnim ugovorima, viska razina sindikalne organiziranosti, te velikodušna socijalna davanja. Zajednički cilj koji su si države članice EU-a postavile jest iznos minimalne plaće koji će biti jednak iznosu 50% prosječne plaće, dok je kao dugoročni cilj minimalna plaća u iznosu 60% prosječne plaće.

Visoka stopa nezaposlenosti i siromaštvo, želja poslodavaca da izbjegnu plaćanje poreza i doprinosa, uz zamjetno nepovjerenje građana u državne i javne institucije, neučinkovitost nadzora provedbe odredbi zakona i kolektivnih ugovora, te neučinkovito sankcioniranje nepoštivanja odredbi zakona i kolektivnih ugovora uzrokuju veliku raširenost neformalne ekonomije i rada "na crno". Tako je danas vrlo učestala pojava isplate plaće "na ruke" i to u iznosu znatno nižem od iznosa predviđenih kolektivnim ugovorima i ugovorima o radu, kako bi se na taj način, odnosno neuplatom poreza i doprinosa, smanjili troškovi rada, koji posljedično utječu na povoljniju poziciju pojedinih poslodavaca na tržištu. Neprijavljivanje stvarnog dohotka radnika jedna je od učestalih pojava u Hrvatskoj, posebice u odnosu na radnike s višim stupnjem stručne spreme. U takvim okolnostima postavlja se pitanje pravednosti distribucije socijalnih davanja, a prvenstveno se to odnosi na isplatu zajamčenih mirovina osobama koje su ostvarile veće dohotke od rada "na crno", ili plaćanje dječjih doplata roditeljima koji su prijavljeni na minimalne plaće, a kojima se u gotovini isplaćuju plaće iznad utvrđenog cenzusa za dobivanje dječjeg doplatka.

Pri tome se ne smije zaboraviti i činjenica da danas i određeni broj poslodavaca ne isplaćuje plaću na vrijeme, a procjenjuje se da oko 6% radnika ne dobiva plaću na vrijeme.

Upravo iz razloga slabe pregovaračke moći i sindikata i poslodavaca činjenica je da se kroz kolektive ugovore grana i djelatnosti socijalne partneri ne mogu izboriti za dostojne uvjete rada, te se najniže plaće ugovaraju u iznosima nižima od visina najniže plaće koja je utvrđena *Kolektivnim ugovorom o visini najniže plaće*. Zakonom utvrđeni iznos minimalne plaće može zaštititi radnika od rizika siromaštva, jer je radnik u slabijoj pregovaračkoj poziciji u odnosu na poslodavca, odnosno utvrđivanjem minimalne plaće Zakonom povećava se sigurnost radnika na tržištu rada.

Tablica 1: Najniža osnovna plaća utvrđena u kolektivnim ugovorima u granama i djelatnostima koji su prošireni na cijelu granu/djelatnost

Kolektivni ugovor	Najniža osnovna plaća u kn
Trgovina	1.600,00
Graditeljstvo	2.100,00
Ugostiteljstvo	2.249,28
Putničke agencije	1.717,94 +337
Drvena i papirna industrija	1.951,25

Obrt	I NKV 2.315,00 Kn II PKV-NSS 2.546,00 Kn III KV 2.892,00 Kn IV SSS 3.298,00 Kn V VKV 3.820,00 Kn VI VSS 4.340,00 Kn VII VSS 4.630,00 Kn VIII VSS-Mr 5.323,00 Kn IX VSS-Dr 5.878,00 Kn X VSS-Dr spec. 6.597,00 Kn
------	---

Iako je iz podataka u Tablici 1. lako vidljivo da su u sektorima, kao što su trgovina, ugostiteljstvo i graditeljstvo utvrđene osnovne plaće u iznosu manjem od iznosa visine najniže plaće, odnosno osnovice za uplatu doprinosa, upravo je u tim sektorima najčešća pojava neprijavljenog rada ili stvarnog dohotka radnika. Tim više ako se uzmu u obzir podaci o raspodjeli dohotka u pojedinim djelatnostima lako je vidljivo da je u pojedinim djelatnostima naglašena brojnost poreznih obveznika u dohodovnim razredima koji su po iznosima jednaki minimalnoj osnovici za uplatu doprinosa.

Tablica 2: Visina obračunane plaće i broj osiguranika koji prima plaću u navedenom iznosu

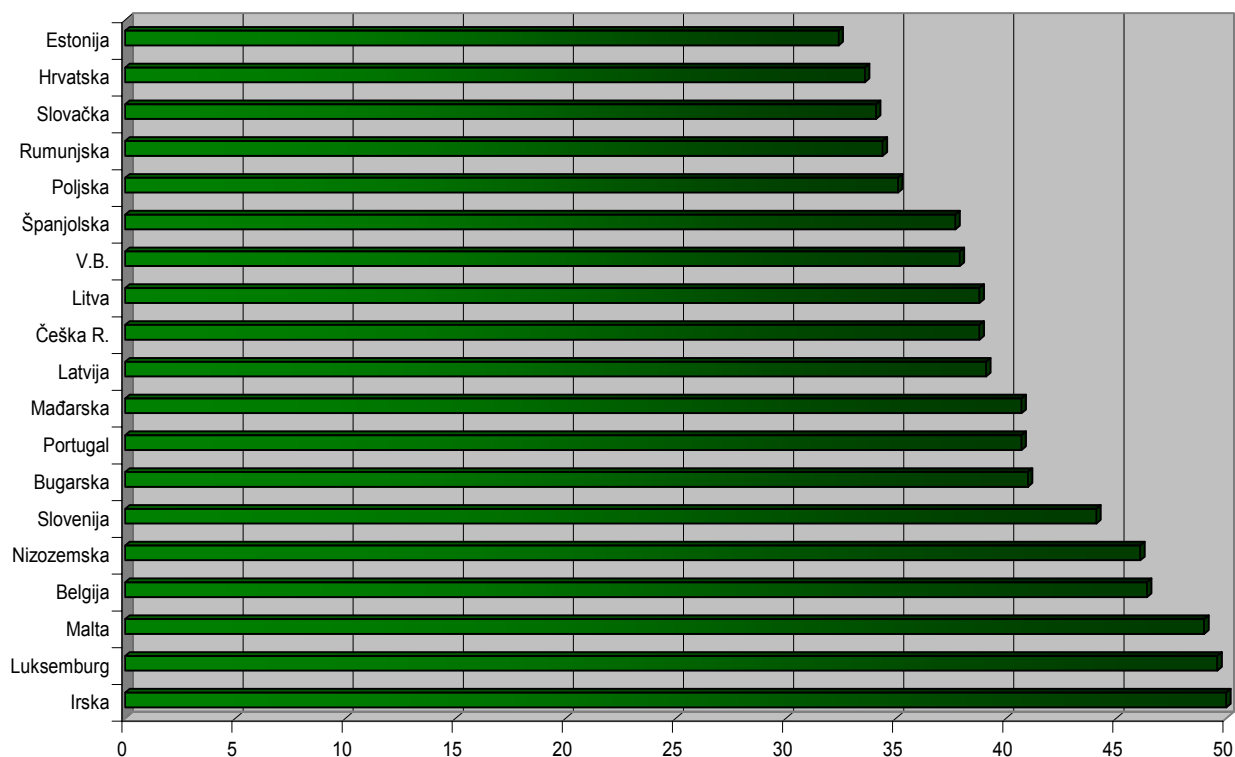
Visina obračunane plaće (prosjeak po osiguraniku na razini mjeseca razdoblja)	Broj osiguranika I. – VII. 2006.
Niža od najniže	19.679
Jednaka najnižoj	21.766
Viša od najniže, niža od prosječne plaće	701.257
UKUPNO	742.702

Izvor: Regos

Europska komisija je priznala potrebu za osmišljavanjem usklađene europske politike o minimalnoj plaći. Osim toga, još je 1993. godine Odbor Europskog parlamenta za socijalna pitanja predložio državama članicama EU-a da uvedu mehanizme za određivanje minimalne plaće u odnosu na nacionalnu prosječnu plaću (Europski parlament, 1993.g.), dok smjernice Europske unije u odnosu na reguliranje instituta minimalne plaće ukazuju da bi minimalna plaća trebala iznositi oko 50% prosječne plaće, odnosno 60% prosječne plaće (dugoročni cilj).

Grafički prikaz prikazuje zakonom utvrđenu visinu minimalne plaće izraženom u postotku prosječne plaće koja je isplaćena u industriji i uslugama u zemljama EU-a u 2004. godini.

Zakonom određena minimalna plaća u postotku od prosječne plaće u industriji i uslugama (2004.)

Iz grafičkog prikaza vidljivo je da je Hrvatska, u pogledu iznosa minimalne plaće u odnosu na prosječnu plaću, u odnosu na promatrane države Europske unije, s udjelom najniže plaće u prosječnoj plaći od 33,3%, na pretposljednem mjestu, odnosno među državama s najnižim udjelom najniže plaće u prosječnoj plaći.

Tablica 3: Visina najniže plaće (najniža osnovica za obračunavanje doprinosa) u prosječnoj plaći u RH

Godina	Najniža plaća	Prosječna bruto plaća	Udjel najniže u prosječnoj
1996	1.024,00	3.243,00	31,6%
1997	1.045,00	3.668,00	28,5
1998.	1.370,00	4.131,00	33,2
1999.	1.500,00	4.551,00	32,9
2000.	1.700,00	4.869,00	34,9
2001.	1.700,00	5.061,00	33,6
2002.	1.800,00	5.366,00	33,5
2003.	1.858,50	5.623,00	33,1
2004.	1.951,25	5.985,00	33,6
2005.	2080,75	6.248,00	33,3
2006.	2169,65	6.456,00	33,6
2007.	2.298,00	6.901,00	30,0

Tablica 4: Potrebna sredstva za podmirenje troškova minimalnih egzistencijalnih potreba samca u veljači 2007. godine

	jedan član
prehrana	655,45
stanovanje	1.261,80
prijevoz	239,65
higijena	123,72
odijevanje	194,10
obrazovanje	138,59
ukupno	2.613,31

Prema izračunima Saveza samostalnih sindikata Hrvatske samcu je za podmirenje troškova života u veljači 2007. godine bilo potrebno 2.613,31 kuna, što bi značilo da radnik koji zarađuje manje od navedenog iznosa ne može podmiriti osnovne životne potrebe. Prema standardima Europske unije sve one osobe koje primaju manje od 50% medijana dohotka su na granici "relativne granice siromaštva".

Činjenica je da se danas u Hrvatskoj ne zna koliki je medijan dohodak, sukladno kojemu sve zemlje EU-a određuju prag siromaštva.

U cilju utvrđenja broja radnika koji bi bili u zoni relativne linije siromaštva, šest sindikalnih središnjica je zatražilo od Ministarstva financija da se izmijeni *Naredbi Ministarstva financija o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2005. i 2006. godinu*, na način da se izmijeni postojeći prikaz o distribuciji osiguranika po visini obračunate plaće, te da se u prikaz uvrste obračunate plaće prema razredima počam od iznosa od 1.000,00 kuna do najviše plaće, kako bi se temeljem takve Naredbe moglo od REGOS-a dobiti podatke o plaćama u RH, i sukladno kojima bi se mogla utvrditi medijanska plaća u Republici Hrvatskoj. Ministarstvo financija do danas nije dostavilo odgovor sindikatima.

Zakonom koji se predlaže, uređuje se iznos minimalne plaće na način da od 1. siječnja 2008. godine ista iznosi 2.700,00 kuna, dok bi od 1. siječnja 2009. godine minimalna plaća iznosila 50% prosječne mjesečne plaće u RH. Zakonom se ujedno uređuje mehanizam usklađivanja minimalne plaće, iznosi minimalnih plaća radnih mjesta na kojima radnik radi a koja se utvrđuje u odnosu na složenost poslova radnog mjesta uz primjenu odgovarajućih koeficijenata, kao i provedba nadzora nad primjenom odredbi Zakona. Kod određivanja raspona koeficijenata u odnosu na složenost poslova radnog mjesta kojeg radnik obavlja uzeti su u obzir koeficijenti koji se danas ugovaraju u tarifnim kolektivnim ugovorima, te je osnovano da te plaće osiguravaju i poslodavci pravne osobe.

Zakonom se ujedno utvrđuje i mehanizam usklađivanja povećanja proračunske osnovice i to na način da se ista uvećava za postotak rasta iznosa minimalne plaće u tekućoj (za 2007.godinu), odnosno prethodnoj godini (za 2008. godinu).

Uzimajući različit porezni tretman svakog radnika, a u cilju osiguranja jednakog neto iznosa minimalne plaće za svakog radnika Zakonom se predlaže urediti utvrđivanje visine neoporezive osnovice za obračun poreza na dohodak.

Zakonom se uspostavlja sustav kontrole, te sankcije za neisplatu minimalnih plaća radnika u visini utvrđenih Zakonom.

Iskustva drugih zemalja pokazuju da je utvrđivanje instituta minimalne plaće jedan od učinkovitih mehanizama u borbi protiv siromaštva. Dosadašnje određivanje visine najniže plaće kroz *Kolektivni ugovor o visini najniže plaće* pokazalo se kao neučinkovito rješenje, jer se najniže plaće kroz pojedine kolektivne ugovore određuju u nižim iznosima od iznosa predviđenog Kolektivnim ugovorom, te se kroz odredbe Zakona osigurava bolji sustav kontrole i sankcioniranja poslodavaca u slučaju da poslodavci ne isplaćuju plaću sukladno odredbama Zakona, čime će se omogućiti bolje poštivanje odredbi o minimalnoj plaći. Time će se ujedno spriječiti porezna evazija, suzbiti rad "na crno", te će se omogućiti pravičnija raspodjela socijalnih naknada, prema stvarnim dohodcima radnika, a ne prema prijavljenim dohodcima. Uklonit će se razlike u plaćama koje postoje po osnovi spola ili etničke pripadnosti, te će se uvesti pravedniji omjer plaća javnog i privatnog sektora.

Utvrđivanjem iznosa minimalne plaće u iznosu 50% prosječne mjesečne plaće radnika omogućilo bi se radniku da za svoj rad dobije i dostojnu plaću, koja će njemu i njegovoj obitelji osigurati život izvan granice rizika siromaštva. Podizanjem iznosa minimalne plaće Hrvatska će slijediti smjernice Europske unije, te će se uskladiti sa zemljama Europske unije. Uvažavajući potrebu usklađivanja pojedinih sektora sa zakonom utvrđenim iznosom minimalne plaće, u članku 4. stavak 1. utvrđeno je da će od 1. siječnja 2008. godine minimalna plaća iznositi 2.700,00 kuna, dok će od 1. siječnja 2009. godine minimalna plaća iznositi 50% prosječne plaće u RH.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU PREDLOŽENOG ZAKONA

Instrumenti provedbe zakona osigurat će se institucionalnom reorganizacijom između nadležnih inspekcijama u okviru radnih i poreznih propisa. Ne očekuju se dodatna izdvajanja kroz državni proračun. Sve predložene financijske mjere imaju nulti utjecaj na javnofinancijske tijekove.

IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

PRIJEDLOG ZAKONA O MINIMALNOJ PLAĆI

Članak 1.

- (1) Ovim Zakonom uređuje se iznos minimalne plaće, način njezinog usklađivanja, kao i provedba nadzora nad primjenom odredbi Zakona.

Članak 2.

- (1) Minimalna plaća utvrđena ovim Zakonom jest najniži mjesečni iznos plaće koji pripada radniku za vrijeme provedeno na radu u punom radnom vremenu.
- (2) Najniža osnovica za obračunavanje i plaćanje doprinosa za obvezna osiguranja utvrđena posebnim propisima utvrđuje se primjenom odredbi članka 4. i 5. ovog Zakona.
- (3) Minimalna plaća određena u mjesečnom iznosu može se isplatiti radniku u iznosu nižem od Zakonom utvrđenog iznosa samo za rad u nepunom radnom vremenu, razmjerno trajanju nepunog radnog vremena.

Članak 3.

- (1) Obveznici isplate minimalne plaće prema odredbama ovog Zakona su domaće i strane pravne i fizičke osobe registrirane u Republici Hrvatskoj (u daljnjem tekstu: poslodavci).

Članak 4.

- (1) Od 1. siječnja 2008. godine minimalna plaća za najjednostavnije poslove označene koeficijentom 1,00 iznosi 2.700,00 kuna.
- (2) Od 1. siječnja 2009. godine minimalna plaća iznosi 50% prosječne mjesečne plaće ostvarene u prethodnoj godini kod pravnih osoba u RH za razdoblje siječanj – kolovoz prethodne godine, prema Objavi Državnog zavoda za statistiku.
- (3) Državni zavod za statistiku objavit će visinu minimalne plaće prema odredbama stavka 2. ovog članka, te istu objavljuje u Narodnim novinama.

Članak 5.

- (1) Minimalna plaća radnog mjesta na kojem radnik radi utvrđuje se u odnosu na složenost poslova radnog mjesta uz primjenu sljedećih najnižih koeficijenata:
 - za radnika koji obavlja poslove bez stručne spreme i NKV – 1,00
 - za radnika koji obavlja poslove s nižom stručnom spremom i PKV – 1,20
 - za radnika koji obavlja poslove sa srednjom stručnom spremom i KV – 1,50
 - za radnika koji obavlja poslove s višom stručnom spremom i VKV – 2,10
 - za radnika koji obavlja poslove s visokom stručnom spremom – 2,80

- (2) Složenost poslova radnog mjesta u smislu odredbi ovog Zakona sadrži: značaj radnog mjesta u poslovanju, stupanj obrazovanja za obavljanje poslova radnog mjesta, stupanj odgovornosti radnog mjesta, zahtijevani stupanj kreativnosti i inicijativnosti.
- (3) Pod stručnom spremom iz stavka 1. ovog članka smatra se stručna sprema radnog mjesta na kojem radnik obavlja poslove i zadatke.

Članak 6.

- (1) Za postotak rasta iznosa minimalne plaće u tekućoj u odnosu na prethodnu godinu uvećava se i proračunska osnovica, sukladno kojoj se definiraju prava korisnika iz sustava socijalne zaštite, a koja proizlaze iz posebnih zakona.
- (2) Iznos neoporezive osnovice za obračun poreza na dohodak uređenog odredbama Zakona o porezu na dohodak određivat će se u visini 70% minimalne plaće iz članka 4. ovog Zakona.

Članak 7.

- (1) Nadzor nad primjenom ovoga Zakona obavlja tijelo državne uprave nadležno za poslove inspekcije rada, a glede nadzora zakonitosti, pravilnosti i pravodobnosti obračuna, prijava i uplata proračunskih prihoda financijska policija i porezna uprava.

Članak 8.

- (1) Novčanom kaznom od 61.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj poslodavac, pravna osoba, koji ne obračuna i ne isplati minimalnu plaću u visini utvrđenoj odredbama ovoga Zakona, po njezinom dospijeću.
- (2) Novčanom kaznom od 7.000,00 do 10.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se poslodavac, fizička osoba, i odgovorna osoba pravne osobe.
- (3) Ukupna iznos novčane kazne kojom će se kazniti poslodavac za prekršaj iz stavka 1. ovog članka odredit će se na način da se iznos dosuđene kazne za počinjeni prekršaj uvećava prema broju radnika kojima poslodavac nije obračunao i isplatio minimalnu plaću u visini utvrđenoj odredbama ovog Zakona, po njezinom dospijeću.

Članak 9.

- (1) Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od objave u Narodnim novinama.

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1

U ovom članku utvrđuje se materija koja se uređuje Zakonom.

Uz članak 2

U ovom članku definiran je pojam minimalne plaće na način da se određuje da je to najniži mjesečni iznos plaće koji pripada radniku za rad u punom radnom vremenu., s time da se tako utvrđena minimalna plaća može isplatiti i u manjem iznosu, ali samo za rad u nepunom radnom vremenu, i to razmjerno trajanju nepunog radnog vremena.

Da bi se izbjegla mogućnost, a koju poslodavci danas često koriste, da se radnici s višim stupnjevima obrazovanja prijavljuju na najniži iznos plaće koji je jednak najnižoj osnovici za obračunavanje i plaćanje doprinosa, dok im se ostatak isplaćuje "na ruke", u stavku 2. je utvrđeno da će se najniža osnovica za obračunavanje i plaćanje doprinosa za obvezna osiguranja utvrđivati prema iznosu dobivenom primjenom članka 4. i 5. Zakona.

Uz članak 3

U ovom članku utvrđuju se obveznici isplate minimalne plaće na način da se propisuje da su poslodavci u smislu ovog Zakona, a time i obveznici isplate minimalne plaće, domaće i strane pravne i fizičke osobe registrirane u Republici Hrvatskoj.

Uz članak 4

U ovome članku utvrđuje se iznos minimalne plaće na način da predlaže da od 1. siječnja 2008. godine minimalna plaća iznosi 2.700,00 kuna bruto, uvažavajući potrebu pojedinih sektora o usklađivanju politike plaća tog sektora sa zakonskim odredbama, dok bi od 1. siječnja 2009. godine minimalna plaća bila utvrđena u iznosu 50% prosječne plaće u RH u 2008. godini.

U svaku 2. utvrđuje se mehanizam utvrđivanja iznosa minimalne plaće u svakoj narednoj godini, počevši od 1. siječnja 2009. godine, na način da se ista određuje u iznosu od 50% prosječne mjesečne plaće ostvarene u prethodnoj godini kod pravnih osoba u RH za razdoblje siječanj – kolovoz prethodne godine, prema Objavi Državnog zavoda za statistiku. Kako bi se osigurala pravna sigurnost u pogledu točnog utvrđivanja iznosa za svaku narednu godinu, u stavku 3. je utvrđeno da će Državni zavod za statistiku utvrđenu visinu minimalne plaće za tekuću godinu, sukladno odredbi stavka 1. ovog članka objaviti u Narodnim novinama.

Uz članak 5

Ovim člankom utvrđuju se iznosi minimalne plaće na način da se za svako radno mjesto na kojem radnik radi utvrđuju različiti koeficijenti u odnosu na složenost poslova radnog mjesta. To znači da će se minimalna plaća radnika određivati kao umnožak plaće određene za koeficijent 1,00 i pripadajućeg koeficijenta utvrđenog za pojedino radno mjesto prema stupnju njegove složenosti. Složenost poslova radnog mjesta na kojem radnik radi u sebi sadrži značaj radnog mjesta u poslovanju, stupanj obrazovanja za obavljanje poslova radnog mjesta, stupanj odgovornosti radnog mjesta, zahtijevani stupanj kreativnosti i inicijativnosti. Sukladno tako određenoj složenosti poslova radnog mjesta utvrđeni su i koeficijenti u stavku 1.

Takvim reguliranjem minimalnih plaća izbjegava se mogućnost da poslodavac zaposli radnika za obavljanje poslova s visokom stručnom spremom, ali da mu poslodavac kao plaću isplaćuje iznos utvrđen za koeficijent 1,00, odnosno plaću koja je utvrđena

za poslove za koje se ne traži stručna sprema. Poslodavac, dakle, neće moći radniku koji obavlja poslove s visokom stručnom spremom, isplatiti plaću kao da obavlja poslove bez stručne spreme, a ostatak plaće mu isplatiti "na ruke". Time se sprečava utaja poreza i doprinosa od strane poslodavca.

Člankom su predviđeni najniži koeficijenti, ali se ostavlja prostor poslodavcima i sindikatima da kroz kolektivne ugovore reguliraju i više koeficijente od predviđenih ovim člankom.

Uz članak 6

U ovom članku utvrđuje se način usklađivanja rasta proračunske osnovice, sukladno kojoj se definiraju prava korisnika sustava socijalne zaštite, na način da će ista biti uvećana za postotak rasta iznosa minimalne plaće u tekućoj (za 2007. godinu), odnosno prethodnoj godini (za 2008. godinu).

Uzimajući različit porezni tretman svakog radnika, a u cilju osiguranja jednakog iznosa neto minimalne plaće za svakog radnika Zakonom se predlaže urediti utvrđivanje visine neoporezive osnovice za obračun poreza na dohodak na način da osobni odbitak bude jednak iznosu 70% bruto plaće utvrđene u članku 4. Zakona).

Model minimalne plaće mora u ekonomskom i funkcionalnom smislu predstavljati jednu konzistentnu cjelinu koja se u potpunosti uklapa u tržišni instrumentarij zemlje i koja na konkretan način promovira boljitak aktera koji ulažu svoj rad u svrsishodan ekonomski proces na tržištu. Radi se o jedinstvenoj kategoriji sa sve građane Republike Hrvatske bez obzira na porezni status i mjesto stanovanja. Osim toga, ovaj institut mora biti porezno neutralan, jer on je porezno neutralan u većini ostalim zemalja EU. Sve drugo bi radnike stavljalo u poziciju da su im zakonom zagwarantirana, a ovdje se radi o osnovnim pravima, različita pa bi mogli govoriti o diskriminacijskih efektima uporabe minimalne plaće. Jedino je to moguće i razumljivo jer se minimalna cijena rada ne smije oporezivati, to je u postojećem poreznom sustavu izrazito regresivno porezno obilježje koje ne poznaje niti jedan pravedan i efikasan porezni sustav. I zato ga treba i mijenjati i to u prirodnom miljeu za ovu poreznu mjeru a to je u ovom slučaju Zakon o minimalnoj plaći. Na ovaj način bi se isključilo i diskrecijsko pravo iz modeliranja kretanja osnovnog neoporezivog odbitka što bi doprinijelo transparentnosti poreznog sustava u domeni oporezivanja dohotka.

Uz članak 7

Ovom članku utvrđuju se ovlaštena tijela državne uprave nadležna za nadzor nad primjenom ovoga Zakona, te je utvrđeno da će nadzor nad primjenom Zakona o minimalnoj plaći obavljati tijelo državne uprave nadležno za poslove inspekcije rada, a glede nadzora zakonitosti, pravilnosti i pravodobnosti obračuna, prijava i uplata proračunskih prihoda financijska policija i porezna uprava

Uz članak 8

Ovim člankom utvrđuju se sankcije za slučaj nepoštivanja odredbi ovog Zakona.

Uz članak 9

Ovim člankom propisan je dan stupanja na snagu ovog Zakona.

